Lietuvių Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

Europos LIETUVIS

Nr. 17 (2202) Londonas ir Vilnius, 1992 m. gegužės 1 d. XLVI

REFERENDUMAS

Remdamasi Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo 19 straipsniu Lietuvos Respublikos rinkiminė komisija nutaria:

1. Nustatyti, jog pravedant referendumą "Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento institucijos atstatymo", balsavimo apylinkės sudaromos prie Lietuvos Respublikos diplomatinių (konsulinių) įstaigų užsienyje bei būtinai tose vietovėse, kur gyvena ne mažiau kaip 150 Lietuvos Respublikos piliečių.

2. Pavesti Lietuvos Respublikos diplomatinių (konsulinių) įstaigų užsienyje vadovams:

a) informuoti jų buvimo valstybių valdžios įstaigas apie referendumą, kuriame dalyvaus ir Lietuvos Respublikos piliečiai, gyvenantys tose valstybėse;

b) bendradarbiaujant su Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba iki gegužės 1 dienos sudaryti referendumo apylinkių komisijas. Tose valstybėse, kuriose nėra Lietuvių Bendruomenės, referendumo apylinkių komisijos sudaromos bendradarbiaujant su kitomis lietuvių organizacijomis;

c) patvirtinti referendumo apylinkių komisijų sudėtį ir koordinuoti jų veiklą;

d) svarstyti piliečių skundus dėl įrašymo į rinkėjų sąrašus ir priimti dėl jų galutinius sprendimus (ginčus, kilusius referendumo pravedimo dieną dėl įrašymo į rinkėjų sąrašus, svarsto ir priima sprendimus referendumo apylinkių komisijos);

e) referendumo apylinkių komisijoms nustačius referendumo rezultatus, juos susumuoti visoje valstybėje ir nedelsiant pranešti Lietuvos Respublikos rinkiminei komisijai;

f) užtikrinti vienodą referendumo Įstatymo taikymą visoje užsienio valstybės teritorijoje.

3. Pavesti Lietuvos Respublikos ambasadoriui Venesueloje ponui V. Dambravai organizuoti referendumą taip pat Brazilijoje, Urugvajuje ir Kolumbijoje.

4. Pavesti Lietuvos Respublikos Laikinajam reikalų patikėtiniui Rusijos Federacijoje organizuoti referendumą taip pat Baltarusijoje ir Ukrainoje.

5. Įpareigoti Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministeriją laiku pristatyti referendumo komisijoms prie Lietuvos įstaigų užsienyje visus reikalingus referendumo pravedimui dokumentus.

V. Litvinas

Respublikos rinkiminės komisijos pirmininko pavaduotojas

Vilnius, 1992 m. balandžio 9 d.

ESTIJOS APAŠTALINIS ADMINISTRATORIUS

Popiežius Jonas Paulius II-sis paskyrė apaštalinį nuncijų Pabaltijo kraštuose arkivyskupą Mullor Garcia Estijos apaštaliniu administratorium "ad nutum Sanctae Sedis", tai yra tiesiogiai priklausančiu nuo Apaštalų Sosto Vatikane. Paskyrimas padarytas atsižvelgiant į Estijos katalikų bendruomenės sielovadinius poreikius, norint Estijos katalikus geriau dvasiniai aptarnauti.

Estijos apaštalinė administratūra buvo įkurta 1924-ais metais lapkričio 1 d., jos valdytoju - apaštaliniu administratorium, buvo paskirtas tuometinis apaštališkasis delegatas Pabaltijo kraštuose arkivyskupas Zecchini. Jam atsistatydinus 1931 m., Estijos apaštaliniu administratorium buvo paskirtas jėzuitas kunigas Profittlich, kurį popiežius 1936-ais metais pakėlė į titulinius arkivyskupus. Sovietams okupavus Estiją, 1941 m. birželio 27 d., arkivyskupas Profittlich buvo areštuotas ir deportuotas kažkur į Sovietų Sąjungą. Veltui buvo ieškoma jo ištrėmimo vieta. Taip pat nežinoma, kada arkivyskupas mirė, manoma, galbūt 1949 m. pabaigoje.

Popiežiui Jonui Pauliui II-ajam dabar paskyrus arkivyskupą Mullor Garcia Estijos apaštaliniu administratorium, estų katalikų bendruomenė po daugiau negu penkiasdešimt metų, vėl gauna ganytoją, kuriam patikėtas jos dvasinis aptarnavimas.

Šv. Jurgis. Dailininkės Joanos Plikionytės-Bružienės grafikos miniatiūra

Nuotrauka: *ELR*

JTO ŽEMĖS KONFERENCIJA

Lietuvos nuolatinė misija Jungtinėms Tautoms iš Niujorko praneša, kad balandžio 4 d. pasibaigė Aplinkos apsaugos ir vystymosi konferencijos parengiamieji darbai. JTO Žemės konferencija įvyks birželio 3-14 dienomis Rio de Janeiro, Brazilijoje.

Parengiamųjų darbų sesijoje dalyvavo daugiau kaip 160 šalių atstovai ir gamtos apsaugos specialistai. Penkias savaites užtrukusiuose pasitarimuose dalyvavo ir Lietuvos aplinkos apsaugos departamento ekonomikos valdybos vedėjas Rimvydas Andrikis ir Lietuvos nuolatinės misijos Jungtinėms Tautoms atstovai.

Pirmoji JTO Žemės konferencija įvyko 1972 m. Stockholme. Per paskutiniuosius 20 m. aplinka pasaulyje labai pablogėjo ir todėl reikėjo tvirto politinio įsipareigojimo ir valstybinio ryžtingumo ją gelbėti. Konferencijos parengiamųjų darbų sesijoje buvo svarstomas aplinkos apsaugos plano projektas "Programa 21". Jau sesijos pradžioje paaiškėjo, jog dėl ekologinės padėties pasaulyje pablogėjimo yra kaltinami ekonomiškai išsivysčiusieji kraštai ir todėl jie turi būti atsakingi už jos atstatymą. Neišsivysčiusieji kraštai reikalavo, kad norint projektą "Programa 21" įgyvendinti, turtingieji kraštai turi aplinkai pagerinti pirma išleisti 125 milijardus JAV dolerių. Tačiau, nei JAV, nei kitos Vakarų Europos šalys dėl dabartinės ekologinės būklės kaltės neprisiima.

Lietuvai, kaip ir kitoms Baltijos valstybėms bei visai Rytų Europai, parengiamųjų darbų sesijoje pasitarimai buvo sunkūs. Debatams vykstant tarp tradicinių grupuočių - išsivysčiusių ir besivystančių kraštų - Rytų ir Centrinės Europos šalys negalėjo pilnai pateikti savo reikalavimų. Nepaisant sunkumų, Rytų Europos valstybių delegacijos "Programos 21" dokumente išsikovojo sau vietą. Nereikia pamiršti ir to, kad dėl fondų paskirstymo aplinkai pagerinti su Rytų Europos valstybėmis ypatingai aktyviai varžėsi Trečiasis pasaulis.

Parengiamųjų darbų sesijoje Lietuvą atstovavęs Lietuvos nuolatinės misijos Jungtinėms Tautoms patarėjas Darius Sužiedėlis pareiškė: "Tarptautinėms organizacijoms yra būtina pripažinti specifinius Rytų Europos poreikius aplinkos apsaugos ir ekonominio vystymosi srityse". Būsimoji Rio de Jeneiro "Žemės konferencija", kad pasiektų reikšmingų nutarimų, turės visus šiuos klausimus išspręsti.

Lietuvos delegacijai į Jungtinių Tautų aplinkos ir vystymosi konferenciją vadovaus Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Birželio 13 d. jis dalyvaus valstybių galvų pasitarime ir birželio 14 d. konferencijos iškilmingame uždaryme. Konferencijos darbuose Lietuvą atstovaus jos Aplinkos apsaugos departamento direktorius Evaldas Vėbra ir kiti delegacijos nariai: Aukščiausiosios Tarybos Aplinkos apsaugos komisijos pirmininkas Jonas Šimėnas, Aplinkos apsaugos departamento ekonomikos valdybos vedėjas Rimvydas Andrikis, Lietuvos Žaliųjų judėjimo atstovė Dalia Jucerytė ir Lietuvos misijos Jungtinėms Tautoms patarėjas Darius Sužiedėlis.

DIPLOMATINIAI SANTYKIAI SU VENESUELA

Lietuvos ambasadorius Jungtinėms Tautoms Anicetas Simutis ir Venesuelos Ambasadorius Jungtinėms Tautoms Diego Arria balandžio 22 d. pasirašė komunikatą dėl Lietuvos ir Venesuelos diplomatinių santykių užmezgimo.

Lietuvos Respubliką Venesueloje atstovauja Ambasadorius Vytautas Dambrava.

ALGIMANTAS GURECKAS JTO

Lietuvos nuolatinės misijos Jungtinėms Tautoms patarėjas Algimantas Gureckas balandžio 21 d. trijų Baltijos valstybių vardu kalbėjo Jungtinių Tautų nusiginklavimo komisijos sesijoje. Baltijos delegacijos vardu jis pareiškė, kad su šaltojo karo pabaiga ir Sovietų Sąjungos subyrėjimu atsiveria naujos galimybės Jungtinėms Tautoms, ir aplamai tarptautinei bendruomenei radikaliai sumažinti karinius dalinius ir ginklavimasi. Baltijos valstybės pritaria komisijos keturiem siūlymam, sakė A. Gureckas, įskaitant tarptautinės prekybos ginklų registraciją ir tikisi, kad į registracijos sąrašą bus įtraukti ir Baltijos kraštuose užsilikę kariuomenės daliniai, ir nurodytos jų dislokavimo vietos.

Dėl branduolinio nusiginklavimo, A. Gureckas pranešė, kad Baltijos taryba kovo 16 d. pareiškė, kad iš Baltijos jūros srities branduolinius ginklus reiktų pašalinti ir šią sritį paskelbti nebranduoline zona.

Baltijos valstybės taip pat pritaria minčiai, kad norint pritaikyti karinius išteklius civiliniam naudojimui, reikia panaudoti mokslą ir technologiją. Bet prieš svarstant bent kokį realų nusiginklavimo procesą, iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos būtina išvesti buvusios Sovietų Sąjungos dalinius. "Jų tolesnis dislokavimas mūsų kraštuose be mūsų pritarimo, pažeidžia mūsų suverenumą ir sudaro pavojų viso regiono stabilumui ir saugumui", - baigė A. Gureckas.

Lietuvos Misija JTO

PLB PIRMININKAS LIETUVOJE

Balandžio 27 - gegužės 1 d. Kaune vyko tarptautinė konferencija tema "Tautiškumas ir politinių procesų kaita". Konferenciją suorganizavo JAV Virginijos Universiteto proto ir tarpžmogiškų santykių centras ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Konferencijoje dalyvavo JAV, Rusijos, Estijos, Baltarusijos, Latvijos, Lietuvos atstovai. Keturių dienų konferencijoje buvo svarstomi Baltijos ir NVS kraštų mažumų reikalai. Prof. dr. V. Bieliauskas šioje konferencijoje atstovavo PLB.

Iš JAV į Lietuvą V. Bieliauskas su žmona Danute vyko per Budapeštą, kur susitiko su Vengrijos Lietuvių Bendruomenės pirmininku dr. Vytautu Grinium. Vengrijos LB buvo priimta į PLB šių metų pradžioje. PLB dabar atstovauja lietuvius 23 kraštuose.

MIRĖ VYSK. V. BRIZGYS

Kun. J. Sakevičius pranešė, kad Čikagoje, JAV, mirė vysk. V. Brizgys, sulaukęs 88 metų amžiaus. Būdamas Pasaulio lietuvių Sielovados vadu jis vizitavo lietuvius D. Britanijoje.

SVETIMA KARIUOMENĖ - NE SVEČIAI

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko pavaduotojas Česlovas Stankevičius išreiškė nusivylimą derybų su Rusija dėl kariuomenės atitraukimo iš Lietuvos eiga, apkaltino Rusiją nenoru derybas pastūmėti pirmyn, pasakė, kad buvusios sovietų kariuomenės pasilikimas Lietuvoje sukelia pavojų ne tik Lietuvai ir Rusijai, bet ir visai Europai. Stankevičius pažymėjo, kad Rusija neatsako į Lietuvos pasiūlymus, nepateikia informacijų, kaip buvo pažadėjusi, apie Lietuvoje esančių karškių skaičių ir karo dalinių judėjimus. Lieka neaišku, ar Lietuvoje yra dislokuoti branduoliniai ginklai. Rusija įvairiais būdais siekia uždelsti savo kariuomenės išvedimą iš Lietuvos, dargi bando įteisinti jos tolimesnį pasilikimą Lietuvoje, pasakė Č. Stankevičius. Aukščiausiosios Tarybos pirmininko pavaduotojas nurodė, kad svetimos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos reikalu Lietuva numato kreiptis į tarptautines organizacijas - Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją, Šiaurės Atlanto santarvę, Jungtinių Tautų organizaciją. Šios institucijos bus įspėtos apie pavojus, kuriuos sukelia Lietuvoje pasilikę buvusios sovietų kariuomenės daliniai, apie galimą jų agresiją prieš Lietuvą. Galop, Česlovas Stankevičius priminė, kad Lietuva yra pasirengusi pastatyti gyvenamuosius butus kariškiams, kurie bus išvesti iš Lietuvos, o karininkams, pasitraukusiems iš aktyvios tarnybos, bus sudarytos palankios sąlygos įsigyti butus Lietuvoje.

Lietuvos prekybinių ryšių su užsieniu ministras Vytenis Aleškaitis, kalbėdamas Vilniuje įvykusioje konferencijoje užsienio kapitalų investicijų Pabaltyjyje klausimais, pasakė, jog Lietuvai dabar ypatingai rūpi, kad iš jos teritorijos būtų atitraukta visa svetima kariuomenė. Tai stabilizuotų padėtį Lietuvoje, sakė ministras, sudarytų palankias sąlygas pravesti reikalingas ekonomines reformas, drauge paskatintų užsienio kraštus investuoti kapitalus Lietuvoje. A. Aleškaitis pripažino, kad derybos su Rusija dėl kariuomenės atitraukimo iki šiol nebuvo labai sėkmingos, tačiau ministro įsitikinimu, šis klausimas bus išspręstas. Ministras pažymėjo, kad Lietuvos valdžia pasiūlė respublikos teritorijoje esantiems buvusiems sovietų karininkams palikti karinę tarnybą, tapti civiliais ir įsikurti Lietuvoje. Tai dalinai palengvintų rusų kariuomenės Lietuvoje likvidavimą. Ministro V. Aleškaičio įsitikinimu, rusų karininkų įsikurdinimas Lietuvoje nesudarytų pavojaus Lietuvai, nedestabilizuotų padėties, nes šalyje tėra palyginamai negausi rusų mažuma. Iš Lietuvos iki šiol tepasitraukė apie šimtas rusų kariškių. Kariuomenės išvedimas delsiamas tuo pretekstu, kad Rusijoje dėl butų stokos nesą kur apgyvendinti grįžtančių kariškių.

Lietuva įvairiais pasiūlymais siekia paskatinti Lietuvoje dislokuotos buvusios sovietų, dabar Rusijai pavaldžios, kariuomenės išvedimą iš respublikos teritorijos. Rusų karininkams, kurių Lietuvoje yra apie penkis tūkstančius, buvo pakartotinai pasiūlyta palikti karinę tarnybą, pagal norą, sugrįžti į savo gimtąsias šalis arba pasilikti Lietuvoje, tačiau jau kaip civiliams gyventojams.

(Nukelta į 2 psl.)

UŽ LIETUVĄ EUROPOJE!

Esame Europos tauta ir mūsų šaknys - Europoje. Veltui dešimtmečiais mus bandė absorbuoti Eurazijos imperija, kuri, reikia manyti, neatsisakys savo ketinimų ir ateityje, nes jos didžiulė teritorija nusėta daugelio senų ir savitų tautų kapais. Europoje, priešingai, greta didelių tautų savarankiškai klesti mažos laisvos šalys ir niekas joms netvirtina, kad be didelio ir garbingo kaimyno "globos" savarankiškai jos egzistuoti negali. Atgavusios nepriklausomybę amžiaus pradžioje, Baltijos šalys įrodė savo gyvybingumą sparčia pažanga visose gyvenimo srityse, ką jos, be abejonės, padarys ir šiuo metu, grįždamos į Europą laisvomis ir lygiateisėmis jos narėmis.

Atkuriant ir plečiant bendradarbiavimą su pasauliu, Lietuvoje jau susikūrė nemažai Lietuvos ir užsienio šalių draugijų. Viena iš jų, Lietuvos-Didžiosios Britanijos Draugija įsikūrė Vilniuje 1990 m. gruodžio 15 d. ir Kaune - 1991 m. sausio 12 d. Ją sudaro žmonės mokantys anglų kalbą, besidomintys anglų kultūra ir siekiantys užmegzti tiesioginius ryšius su žmonėmis Jungtinėje Karalystėje. Daugiausia tai aukštųjų mokyklų dėstytojai ir net mokiniai.

Dar neatlyžus okupantų kruvinom represijom, ankstų 1991 m. pavasarį Vilniaus Universitete įvyko mūsų draugijos narių susitikimas su Lietuvoje viešėjusia Didžiosios Britanijos parlamentarų grupe, kuriai vadovavo Margaret Ewing. Svečiams buvo plačiai papasakota apie nesumaldomą Lietuvos žmonių laisvės siekį tiek pokario visuotinės rezistencijos, tiek ir šiuo metu atkuriamo valstybingumo sąlygomis. Kaip žinoma, grįžusi į Londoną, Margaret Ewing įkūrė Britanijos Parlamente Baltijos bičiulių grupę. Lietuvos-Didžiosios Britanijos Draugija itin vertina draugišką bendradarbiavimą su mūsų tautai ir tėvynei labai palankiu Jos Didenybės Ambasadoriumi Lietuvoje Michael Paert ir Britų Tarybos (British Council) atstovais.

Ypač glaudi ir vaisinga draugystė užsimezgė su dar 1991 m. kruvinąjį sausį Londone įsikūrusia Lietuvai remti Katalikų draugija, pasivadinusia LDK Algirdo vardu, kurio kariuomenė 1362 m. ties Mėlynaisiais Vandenimis sustabdė mongolų Aukso Ordos veržimąsi į Europą. Algirdo draugija tiki, kad dabartinė Lietuvos kova nemažiau reikšminga ir pačiai Europai. Draugijos pirmininko Antonio Brandi pirmasis vizitas Lietuvoje sutapo su Medininkų Tragedija, apie kurią, kaip ir kitas okupantų teroro akcijas Červenėje ir Vilniuje, bei apie nepalaužiamą Lietuvos žmonių laisvės siekį ir jų tėvynės grožį Antonio Brandi kartu su savo padėjėju Alun Rowland susuko filmą ir jį rodė Anglijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Belgijoje ir Lietuvoje.

Antonio Brandi iniciatyvos dėka Baltijos šalių ir buvusių Rytprūsių, dabar Rusijos Kaliningrado srities, geležinkelių valdybos pasirašė sutartis su Europos geležinkelių (Eurotrain) sistema, teikiančia dideles lengvatas jaunimo turizmui. Lietuvos Žemės Ūkio ministerija gavo galimybę pasiųsti tobulinimuisi į Airijos Respubliką dvidešimt jaunų farmerių, o Vilniaus studentai ir moksleiviai - naudotis atvežtu iš Londono anglų literatūros knygynu. Greitai bus įgyvendinami ir kiti Algirdo draugijos paramos projektai. Sklandžiai bendradarbiaudamas su Sąjūdžiu, Antonio Brandi aktyviai reiškiasi ir Lietuvos politiniame gyvenime.

Antonio ir Lucianos Brandi kvietimu kartu su šeima atvykau viešnagei į Albioną, į kurį komunistų hegemonijos laikais keliaudavo tik patikimi režimui žmonės. Nors mano darbas siejosi su anglų kalba ir literatūra, man čia keliai buvo uždari, nes septynerius metus "tobulinausi" komunistų kalėjimuose ir lageriuose už dalyvavimą rezistenciniame pogrindyje, už ką ir vėliau mane persekiojo okupantų pakalikai.

Jau viešnagės pradžioje Londone turėjau mielus ir įdomius susitikimus su Lietuvos Respublikos daugiamečiu atstovu Jungtinėje Karalystėje Vincu Balicku ir jo žmona, Vienybės klubo seniūnu Mečiu Bajorinu, Europos lietuvio redaktoriumi Vl. Dargiu ir kitais lietuviais.

Vienas iš mano kelionės tikslų buvo praplėsti Lietuvos-Didžiosios Britanijos Draugijos ryšius su Lietuvą remiančiomis asmenybėmis ir asociacijomis - Britų-Baltiečių Sąjunga (British-Baltic Association), Atsikuriančių Europos Tautų Komitetu (The Re-emerging European Nations Committee), Cardiffo-Baltiečių Asociacija (Cardiff-Baltic Association). Be to, Lietuvos Žmogaus Teisių Gynimo Asociacijos pavedimu išsiunčiau įvairioms tarptautinėms institucijoms Londone, Niujorke, Ženevoje ir Strasburge šios Asociacijos pareiškimą dėl Sovietų siautėjimo Lietuvoje pasekmių. Kadangi, jau viešėdamas Londone, gavau iš Vilniaus pranešimą, jog esu paskirtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės Telegramų Agentūros - ELTOS direktoriaus pavaduotoju tarptautinei informacijai, lankiausi Reuter Agentūroje Londone, kur susipažinau su jos struktūra ir darbu, aptariau bendradarbiavimo su ja perspektyvas. Dar kaip šekspyrologas lankiausi Cambridge ir dalyvavau Šekspyro gimimo metinių iškilmėse Stratford-on Avon, kur man buvo suteikta garbė išskleisti vėliavą.

Dr. prof. Algis Tomas Geniušas,
Lietuvos-Didžiosios Britanijos Draugijos pirmininkas

KAVAMEDIS LIETUVOJE VAISIŲ NEDUOS

Neseniai Londone įvyko Tarptautinės kavos organizacijos tarybos sesija, kurios darbe stebėtojo teisėmis dalyvavo Lietuvos laikinasis reikalų patikėtinis Didžiojoje Britanijoje Kęstutis Stankevičius. Jis pastebėjo, kad nors pakvietimus trijų Baltijos valstybių atstovai gavo pirmą kartą, tik Lietuva parodė didesnį susidomėjimą šiuo posėdžiu. Žemės ūkio reikalų ministras R.R. Survila įgaliojo K. Stankevičių stebėti sesijos eigą, kartu prašydamas jį užmegzti kontaktus su kavos gamintojais. Panašiu tikslu ir tokiomis pat teisėmis dalyvavo ir kitų buvusių komunistinių kraštų atstovai, jų tarpe iš Rusijos. Sovietų Sąjunga anksčiau buvusi organizacijos nare, vėliau, pasak K. Stankevičiaus, pašalinta iš jos gretų dėl Kubos rėmimo.

Tarptautinė kavos organizacija veikia daugiau nei prieš dešimt metų pasirašyto tarptautinio susitarimo pagrindu, siekiančio reguliuoti kavos produkcijos rinką. Sesijos metu valstybės-narės yra pasidalinusios į dvi stovyklas: kavos augintojų, daugiausia reprezentuotas Lotynų Amerikos (Brazilijos, Meksikos, Kolumbijos) bei Afrikos šalių ir kavos vartotojų; jų tarpe ypatingu aktyvumu išsiskyrė JAV bei Japonija.

Pastaruoju metu kavos produkcijos rinkoje pastebima paradoksali tendencija, kurią aptarti susirinko organizacijos nariai. Krintant visame pasaulyje kavos pupelių auginimo kaštams, produktų kaina prekybos sferoje išlieka praktiškai stabili. Vis didėjantį pelną į savo kišenes susirenka valstybių vartotojų kompanijos, užsiimančios pupelių perdirbimu ir prekyba. Žinoma, tuo yra nepatenkinti kavos augintojai. Jie ragina Tarptautinės kavos organizacijos tarybos nares pasirašyti naują susitarimą, tobulesnį už ankstesnįjį, įgalinantį pašalinti dėl šios paradoksalios situacijos kilusius nesutarimus.

Turbūt ne vienam skaitytojui, išgirdus šią informaciją, gali kilti klausimas: ką gali duoti mūsų kraštui Lietuvos diplomato, kurių ir taip nedaug yra užsienio šalyse, dalyvavimas tokiame posėdyje? Arba dar konkretesnis: ar sesijai pasibaigus, Lietuvoje padaugės kavos? K. Stankevičius pastebėjo, kad jo turimomis žiniomis, gautomis iš Žemės ūkio ministerijos, kavos produktai Lietuvą iki šiol pasiekia per Maskvą, pakelyje pereidami kelių tarpininkų rankas, todėl, savaime aišku, pabrangdami. Vargu ar tokį prekybos kelią galima laikyti efektyviu.

Pokalbių metu sesijos užkulisiuose paaiškėjo, kad susidomėjimą nedidele, bet imlia Lietuvos rinka rodo Lotynų Amerikos kraštų kavos augintojai, taip pat Etiopija. Jie galėtų tiekti mums reikalingą kiekį šios produkcijos ir, svarbiausia, pigesne kaina. K. Stankevičius pažymėjo, kad nors buvo įgaliotas tartis dėl kavos pupelių tiekimo visų pirma pramonės įmonėms, apie susitikimų rezultatus ir užsimezgusius kontaktus jis ruošiasi informuoti taipogi Prekybos ministeriją.

Vis dažniau girdime pranešimus apie Lietuvos įsijungimą į vieną ar kitą tarptautinę instituciją. Ar Lietuva rengiasi tapti tikrąja nare Kavos, o taip pat kitose, Londoną savo centru pasirinkusiose panašiose organizacijose, pav. Cukraus, Kakavos ir ar pastarųjų darbe K. Stankevičius irgi numato dalyvauti? K. Stankevičius atsakė, jog nors Kavos organizacijos nare tapti ir nesunku, dėl finansinių problemų tokio žingsnio šiandien nesiruošiama žengti. Be to, pridūrė K. Stankevičius, iš to nebūtų daug naudos.

Šie mūsų diplomato žodžiai leidžia daryti išvadą, jog Lietuva, kaip maža besivystanti valstybė, nors ir turėdama plačius užsienio politikos užmojus, pamažu ims atsisakyti iki nepriklausomybės pripažinimo laikų praktikos dalyvauti visuose, kiek tik įmanoma, tarptautiniuose forumuose, pasirinkdama tik tuos, kurie atneša apčiuopiamą praktinę naudą.

Alvydas Medalinskas

SVETIMA KARIUOMENĖ NE SVEČIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius, neseniai kalbėdamas Vakarų Europos unijos asamblėjos simpoziume Briuselyje, kuris vyko tema "Nauja saugumo santvarka Europoje", pasakė, kad buvusios sovietų kariuomenės išvedimas iš Pabaltijo valstybių yra problema, kuri vienodai liečia tiek Pabaltijo kraštų, tiek visos Europos saugumą. Dėl to yra svarbu, kad Europos kraštai padėtų Rusijai atitraukti savo karišKius iš Pabaltijo rajono. Svetima kariuomenė Pabaltijo valstybėse, sakė A. Butkevičius, palaipsniškai tampa nepriklausoma, autonomiškai politinė jėga, kurią bus sunku kontroliuoti. Neteisėtas kariuomenės pasilikimas, be to, sukelia daug kitų problemų, tarp jų, pavyzdžiui, prekiavimo ginklais problemą. Kariškiai neretai, norėdami atsikratyti ginklų, juos parduoda. Be kita ko, kariuomenė taip pat kenkia gamtos aplinkai. Ministras A. Butkevičius pasakė, kad Lietuvos valdžia leis rusų karininkams Lietuvoje, norintiems sugrįšti į tėvynę, parduoti Lietuvoje įsigytus gyvenamuosius butus. Lietuva taip pat pasiruošusi, savo galimybių ribose, darbo jėga ir finansiškai padėti statyti gyvenamuosius butus į Rusiją sugrįžusiems kariškiams.

VAT.R.

SEPTYNIOS DIENOS

Kaip žinoma, Lietuvoje artėja referendumas. Tauta pasakys - ar reikalingas Lietuvai prezidentas. "Lietuvos aidas" (04 14) spausdina V. Landsbergio straipsnį "Valstybę stato piliečiai". Jame pabrėžiama, kad nors tai pirmas referendumas Lietuvos valstybėje, bet į Lietuvos žmones buvo kreiptasi jau nebe pirmą kartą. 1988 m. vos ne dviem milijonais parašų buvo atmestos Sovietų Sąjungos Konstitucijos pataisos, varžančios respublikų teises ir užkertančios kelią į bet kokį didesnį savarankiškumą. 1989 m. virš pusantro milijono parašų reikalavo išvesti visą sovietų kariuomenę iš Lietuvos ir likviduoti Molotovo-Ribbentropo pakto pasekmes Lietuvos suverenitetui. Visi tie milijoniniai parašų rinkimai, o taip pat ir vėlesni masiniai žmonių suvažiavimai į Vilnių, Baltijos kelias - visa tai buvo gynybos veiksmai - pabrėžiama straipsnyje. Dabar gi - ateina atatyba - valstybės struktūrų, jos institucijų statyba. Ir, anot straipsnio autoriaus - V. Landsbergio, - visiškai nėra esminis klausimas: ar tauta pasisakys už prezidento instituciją, ar prieš; neesminis dalykas ir, jeigu vėliau reikėtų rinkti prezidentą - ką rinksime. Svarbu yra, kad žmonės suprastų, jog "Lietuva yra jų pačių valstybė". "Tegu ateina ir balsuoja kaip nori. Tegu balsuoja, už ką nori. Bet atėjimas pasitikrinti sąrašų, o po to balsuoti, yra pasisakymas: aš esu Lietuvos pilietis. Man rūpi, aš sprendžiu, kokia bus Lietuva. Aš turiu savo nuomonę. Ir nuo manęs viskas priklauso. Dabar aš nepalieku to klausimo net Aukščiausiosios Tarybos deputatams. Štai, kas yra svarbu" - teigia V. Landsbergis. Svarbu ne tai, kad viskas mūsų rankose - tarsi nori pasakyti AT pirmininkas, - bet kad mes savo žmogiškąją būtį regėsime pilnavertę, jei įsiliesime į Valstybės institutų reikalus. Turint omeny sunkius Lietuvai laikus, gal ir taip, gal ir galime pirmoje eilėje iškelti dalyvavimą politinėje arenoje. Na, o jei visa tai suabsoliutinti? Štai kažko panašaus ir bijosi prezidento institucijos priešininkai, laikantys save, be abejo, tikros demokratijos šalininkais. Paprastai referendumo priešininkai pateikia du pagrindinius savo argumentus: pirma derėtų priimti Konstituciją ir, kad referendumas - milžiniškas lėšų švaistymas. Su pastaruoju teiginiu reikėtų sutikti. Nes jau dabar visiems (tylomis) yra aišku, kad referendumas = prezidento institucija = V. Landsbergis. Tad opozicija, kovojanti prieš V. Landsbergį, yra priversta kovoti prieš prezidento instituciją ir prieš referendumą. Bet net jei ir visas Parlamentas būtų prieš dabartinį AT pirmininką, V. Landsbergis turi šimtaprocentinį kozirį - jis yra remiamas Katalikų Bažnyčios. Šimtai tūkstančių paprastų Lietuvos kaimo žmonelių tars taip, kaip jiems per pamokslą pasakys parapijos Klebonas... Ir opozicijai belieka tik nuogąstauti, ar prezidentas, įgiįęs didelius įgaliojimus, nesusidoros su jais? Opozicinė spauda jau kuris laikas nevengia V. Landsbergį pateikti kaip būsimą diktatorių. Štai "Mažoji Lietuva" (03 19) spausdina kraupią karikatūrą, kurioje V. Landsbergis vaizduojamas kaip valdžion besiskubinantis kone tikras "fiureris". "Respublika" (03 14) minią, šlovinančią būsimąjį Prezidentą, vadina "fašistine sueiga", "prezidento verta publika"... Kas tai? Akla bejėgė neapykanta politiniam priešininkui ar... nuojauta?

Balandžio 15 d. "Tiesa" viename savo straipsnyje skelbia: "Visuomenę kartkartėm sudrebina vis dar sensacingi pranešimai apie KGB agentus, įsitvirtinusius Aukščiausioje Taryboje. Regis, nebereikės nė skelbti naujų Seimo rinkimų anksčiau laiko - iki tol, žinoma, jei objektyviai dirbs komisija KGB veiklai tirti, bus sustabdyti kone pusės parlamentarų deputato įgaliojimai". Po susidorojimų su "Juozu" šiuo metu atėjo eilė filosofijos profesoriui, AT deputatui Jokūbui Minkevičiui. Komisijos KGB veiklai Lietuvoje ištirti išvada - 1940-45 m. jis buvo NKVD ir NKGB etatinis darbuotojas. J. Minkevičius į tai atsakė pareiškimu LR Aukščiausiajai Tarybai (šį pareiškimą spausdina tas pats "Tiesos" numeris). Tas faktas niekada nebuvo neigiamas ar slepiamas ir man jo nereikėjo pripažinti" - rašo J. Minkevičius. "Aš buvau oficialus kontražvalgybos darbuotojas, mano statusas buvo viešas ir tarnyba neslapta, jos objektas - hitlerinė Vokietija. Tai buvo mano būtinoji karinė tarnyba. Taigi esu antihitlerinės koalicijos karo dalyvis". Dabartinį puolimą profesorius laiko akivaizdžia politine akcija prieš jį. "Ši akcija galbūt tenkina iracionalius kraštutinių jėgų įgeidžius, bet ji destruktyvi ir nenaudinga Lietuvai, bet, galinti turėti nepalankius jai tarptautinius atgarsius" - įspėja J. Minkevičius savo pareiškime.

"Lietuvos aidas" spausdina kažkada J. Minkevičiaus nuskriaustos studentės skundą. Profesorius ją bandęs pravaryti iš egzamino! Tai dėl to, kad ji nuolatos lakstydavusi bažnyčion: "laisvalaikio minutę bėgdavau į Įgulos bažnyčią savo vargus patikėti Tam, kuris viską žinojo ir matė. Deja, pasekė mane veriančios J. Minkevičiaus akys...". Ach, žinotum žmogus, kad laikai pasikeis, tai vien už pamaldumą penketus rašytum. Bet profesorius šito, matyt, nežinojo... Vargšė studentė tebuvo įvertinta trejetui.

Pamenu, kai gūdžiais brežneviniais laikais kai kurie filosofija besidomį studentai profesorių J. Minkevičių vadino "lape". Jis tikrai mokėjo žaisti dvigubą žaidimą. Jo pranešimuose klausytojai ieškojo paslėptų prasmių, jo knygose prasiveržDavo komunistinio marksizmo kritika. Tais laikais labai svarbu buvo teikti informaciją (ypač jaunimui) apie priešingas marksizmui filosofines kryptis. Tai daugiau nei atitarybiškumas - tai elementarus švietimas.

Eiti aukštas pareigas, būti aktyviu visuomeniniame gyvenime, skelbti Lietuvos vardą pasauliui ir likti nepastebėtam to meto valdžios represinių struktūrų - buvo neįmanoma. Daugiau ar mažiau "raudonais" teko būti visiems tiems, kurie kažką žymesnio dėl Lietuvos norėjo padaryti.

Pabaigai norėčiau pailiustruoti tik vieną detalę būdingą J. Minkevičiaus darbų stiliui. Savo knygos "XX amžiaus filosofinė panorama" (V., 1981) pratarmėje minėdamas V. Leniną ir šiuolaikinius marksistus profesorius pabrėžė: jų vardas - legionas (p. 5). "Išties, jų vardas - legionas" (p. 50) - tai pakartoja kitoje vietoje, tik šį kartą taikydamas kitokiems marksistams - neleniniškiams. Bet taip sako ir Evangelijos velnias: "Mano vardas - Legionas, nes mūsų daug" (Mk 5,9). (Tai tos netyrosios dvasios, kurios apsėdusios kiaules nugarmėjo ežeran). J. Minkevičiaus epitetas pasirodė esąs ne tik taiklus, bet ir pranašingas...

Vidmantas Dimas

REMKIME PAGALBOS LIETUVAI FONDĄ
2 Ladbroke Gardens
London W11 2PT

ŽMONĖS IR ĮVYKIAI

Balandžio 22 d. Vienybės klube lankėsi Lietuvos-Didžiosios Britanijos draugijos pirmininkas dr. prof. Algis Tomas Geniušas ir Algirdo draugijos pirmininkas Antonio Brandi. Nuotraukoje: Vienybės klubo seniūnas M. Bajorinas, A.T. Geniušas ir K. Baublys. **(Žiūrėk aprašymą 2 psl.)**

A.T. Geniušas tremtinys (antrasis iš kairės) 1954 m. Kūčių metu Omske.

Algirdo draugijos pirmininkas Antonio Brandi su žmona Luciana ir DBLS centro valdybos pirmininkas J. Alkis.

Balandžio 20 d. Londono lietuvių namuose koncertavo Vilniaus akordeonistų kvintetas "Corcertino". Nuotraukoje: (iš kairės) Ilma Plungaitė, Regina Pancekauskienė ir Eglė Matuizaitė. Nuotraukoje trūksta kvinteto vadovo Ričardo Sviackevičiaus ir akordeonistės Rasos Mikiškienės.

Nuotraukos: ELR

SPORTINIS GYVENIMAS

TARPVALSTYBINĖS FUTBOLO RUNGTYNĖS LENKIJA - LIETUVA 2:0

Pirmos tarpvalstybinės futbolo rungtynės tarp Lietuvos ir Lenkijos įvyko Lenkijos Rydultavo miestelyje ir baigėsi lenkų pergale 2:0. Mūsiškiai į tolimą kelionę vyko autobusu ir nuo Agrodninkų perėjimo buvo lenkų muitininkų grąžinti, kadangi nebuvo tinkamai sutvarkyti dokumentai. Žurnalistas V. Mudrys turėjo vykti į Vilnių ir juos sutvarkyti.

Prieš lenkų futbolininkus mūsiškiai žaidė gerai, ypatingai antrame puslaikyje parodė labai gražų žaidimą ir turėjo net kelias progas pasekmę išlyginti. Po rungtynių Lenkija tuoj pat pasiūlė kitas rungtynes rugsėjo mėn. Vilniuje.

Lietuvos futbolo rinktinę sudarė: G. Staučė (Maskvos Spartakas), A. Mika, R. Vainoras (Sirijus), T. Gražiūnas (Panerys), R. Statkevičius (Banga), S. Danisevičius (Panerys), V. Urbonas (Makabi), S. Baranauskas (Vienos FAC), A. Žuta (Minsko Dinamo), G. Kvietkauskas (Kijevo Dinamo), R. Pocius (Sakalas), R. Fridrikas (Vienos, Austrijos), R. Zdančius (Žalgiris), S. Vitkovski (Makabi). Visi įvarčiai krito pirmame puslaikyje.

Kovo 24-oji Lietuvos tautiniame olimpiniame komitete buvo "sąrašų kūrimo diena" - sudarytas preliminarinis sportininkų-kandidatų į Barselonos olimpiadą registras, kuris po to nukeliavo į TOK būstinę, - rašo Vilniaus "Sportas" (1992 03 26 d.).

Tarp 69 į sąrašą įtrauktų kandidatų į Barselonos olimpiadą - 14 sporto šakų atstovai (krepšininkai - atskira tema). Daugiausia iš jų - 23 irkluotojų: jie gyvens ne olimpiniame kaimelyje Barselonoje, tad kitų vietų, atrodo, neužims. Šiame preliminariniame sąraše yra 19 lengvaatlečių, 7 dviratininkai, po 4 buriuotojus ir boksininkus, 3 šiuolaikinės penkiakovės meistrai, po 2 plaukikus ir džiudo imtininkus, po 1 meninės gimnastikos ir sportinės gimnastikos atstovą, sunkumų kilnotoją, sunkiaatletį, stendinio šaudymo šaulį. Jeigu mums nebus padidinta atstovavimo kvota (kol kas Lietuvai skirtos tik 35 vietos - sportininkams, treneriams, gydytojams), teks daugiau kaip perpus mažinti kandidatų skaičių... Krepšininkai, jeigu jie iškovos teisę startuoti Barselonos olimpiadoje, neįes į šią mums TOK numatytą kvotą. Galutinis Lietuvos olimpiečių sąrašas bus sudarytas liepos viduryje. Kiek jame bus sportininkų?

Draugiškas krepšinio rungtynes sužaidė Aukščiausiosios Tarybos ir Lietuvos Vyriausybės atstovai. Nugalėjo parlamentarai 71:37. Laimėtojų pusėje žaidė V. Kvietkauskas, S. Kropas, G. Ramonas, V. Pikturna, J. Pangonis, V. Žiemelis ir R. Astrauskas. Vyriausybės eilėse: G. Vagnorius, A. Šimėnas, V. Aleškaitis, A. Nasvytis, V. Dienys ir V. Navickas. Daugiausia taškų pelnė V. Kvietkauskas - 20 ir A. Šimėnas - 17.

Lietuvos moterų krepšinio pirmenybėse pirmauja Vilniaus "Šviesa" prieš Kauno "Bangą". Vyrų pusėje lentelės pirmoje vietoje žygiuoja Plungės ŽŪM "Olimpas-Agrodara" prieš "Laverą" ir "Viesulą".

K. Baronas

LIETUVIAI EUROPOS ČEMPIONATE

Pirmą kartą Europos stalo teniso čempionatų istorijoje dalyvavo Lietuvos vyrų ir moterų komandos. Lietuvos Respubliką atstovavo: Rūta Garkauskaitė, Aušra Beniulytė, Lorestas Trumpauskas, Laimonas Vaškevičius Kristina Tatilaitė, Gintautas Juchna, Algis Majorovas, Indra Udrienė, Giedrius Orla. Šioms pirmenybėms juos ruošė: Romualda Garbauskienė ir Audrius Drevinskas.

Moterys žaidė gana gerai, savo pogrupėje jos įveikė Graikijos, Norvegijos, Izraelio komandas 3:0 rezultatu. Jas įveikė Italijos stalo tesininkės tokiu pat rezultatu 0:3 ir jos savo pogrupėje užėmė II vietą. Vėliau jos kovojo dėl 17-20 vietų ir iškovojo 19 vietą tarp 36 komandų.

Vyrai savo pogrupėje įveikė Škotijos ir Luksemburgo sportininkus, bet pralaimėjo prieš Turkiją, Sloveniją, Suomiją ir savo pogrupėje užėmė IV vietą, o toliau kovojo dėl 25-28 vietos. Pralaimėję estams ir laimėję prieš portugalus jie išsikovojo 27 vietą, tarp 39 komandų.

Asmeninėse varžybose, mūsų valstybės sportininkai kovojo tiktai kvalifikacinėse varžybose, jose pralaimėję į pagrindinę lentelę nepateko. Toks pat likimas laukė ir mūsų dvejetukų žaidėjus.

Apibendrinant Lietuvos stalo tenisininkų pasirodymą šiose varžybose galiu pasakyti, kad pradžia nebloga. Žaisdami namuose mes iki šiol neturėjome galimybių įgyti reikiamo tarptautinių varžybų patyrimo, neturėjome ryšių su kitų valstybių klubais. Dabar viską lemia pinigai (kelionės, inventorius, apranga), kad galėtume keliauti ir siekti meistriškumo, kurio mums šiandien taip trūksta. Galbūt ir pasaulio lietuvių tarpe atsiras mažojo kamuoliuko mylėtojų, kurie mums patars, ar padės užmegzti ryšius, kad sekančiame Europos čempionate 1984 m. Anglijoje mes pasirodytume geriau.

Romualdas Franckaitis,
Lietuvos Respublikos Stalo teniso komandos vadovas

"VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAI"

Mūsų Draugijos ir Pagalbos fondo tikslas yra tėviškės namų kūrimas beglobiams vaikams. Jau yra parinktas žemės sklypas Pavilnyje. Yra parinkti du architektai, kurie intensyviai dirba prie kaimo projektavimo. Dar prieš žiemą bus galima pradėti kaimo statybą. Ieškome geros statybinės įmonės, kuri pirmiausia apskaičiuotų, kokias statybines medžiagas reikės importuoti iš užsienio. Viską finansuoti yra įsipareigojusi tarptautinė organizacija, kuri jau renka aukas Švedijoje. Kaimo statybos darbai užtruks apie pusantrų metų. Bus pastatyta apie 20 namų: 15 našlaičių šeimoms, vaikų darželis, salė, direktoriaus ir administracijos namas, svečių namas ir kiti. Šitas našlaičių kaimas galės sutalpinti apie 120 vaikų.

Kadangi tarptautinė organizacija Lietuvai tuo tarpu galės pastatyti tiktai vieną vaikų kaimą, kitais beglobiais vaikais turime rūpintis savo jėgomis. Tam tikslui esame įsteigę Pagalbos fondą "Vaiko Tėviškės Namai". Paskatinti jautraus tautiečių atsiliepimo ir paramos iš Kanados, JAV, Austrijos, panašią našlaičių globos programą ryžtamės išplėsti visoje Lietuvoje. Prieš keletą dienų pasirašėme sutartį su Marijampolės rajono architektais, kurie yra įgalioti vaikų gyvenvietės projektą parengti šalia Marijampolės. Parengiamieji projektavimo darbai jau vykdomi nuo gruodžio pradžios. Marijampolės architektų grupė yra įsipareigojusi iki birželio mėnesio atlikti vaikų gyvenvietės detalų išplanavimą. Šio projektavimo darbų kaina, manoma, neviršys 400 tūkstančių rublių (apie 4000 dolerių). Tikimės, kad bent dalį šios sumos galėsime surinkti Lietuvoje, o užsienio rėmėjų suaukotas lėšas panaudoti kapitalinei statybai, kuri Marijampolės gyvenvietėje prasidės jau ateinančią vasarą.

Lygiagrečiai yra tariamasi su Kauno miesto pareigūnais dėl žemės sklypo Kauno apylinkėse. Jau yra numatytas toks sklypas prie Romainių gražioje vietoje. Tikimės, kad ir šioje vietoje netrukus bus galima pradėti projektavimo darbus.

Esame taip pat numatę gražią vietą Kaltinėnuose, Šilalės rajone. Su vietinio klebono pagalba galbūt netrukus ir ten bus galima projektuoti našlaičių šeimoms gyvenvietę. Turime pasiūlymų ir kitur, bet visko iš karto apimti neįmanoma.

Įvairių našlaitynų būklė Lietuvoje tikrai yra apverktinoje padėtyje pedagoginiu-psichologiniu, moraliniu-humanitariniu atžvilgiu. Pavyzdžiui, Kauno I. Vaikų namai, Partizanų gatvėje. Juose yra apie 70 vaikų, kuriuos aptarnauja apie 80 tarnautojų. Vaikai padalinti į grupes pagal amžių po 10-12 vaikų. Kiekvienai grupei yra skirtos trys prižiūrėtojos. Jos savo darbą atlieka pamainomis po 8 val. Nė prie vienos iš jų vaikas negali prisirišti kaip prie motinos, kuriai tikrai rūpėtų jo likimas, jo ateitis. O toks motiniškas rūpestis augančiam vaikui yra nepamainomas. Gyvenamo ploto, maisto, drabužių, žaislų čia vaikai turi daugiau negu reikia, bet jiems trūksta esminių dalykų: motinos ir tėviškės namų šilumos.

Ekonominė padėtis Lietuvoje dabar yra labai sunki. Kainos kyla. Žinovai tvirtina, kad vieno namo pastatymo kaina šiemet dar neviršys 10.000 dolerių. Kaip bus toliau, niekas nežino. Dėl to ir skubame projektuoti ir vykdyti statybas, kol dolerio vertė yra labai aukšta. Tikimės, kad mūsų rėmėjai supras dabartinę Lietuvos padėtį ir, kiek galint, stengsis prie jos prisitaikyti.

Remėjų atminimas bus įamžintas, jų vardu pavadinant atskirus namus gyvenvietėse. Be to, našlaičiai jų atminimą įamžins savo kasdieninėje maldoje.

Jūsų rūpesčiu našlaičiams pastatyti namai drauge bus ir Jūsų namai. Jų gyventojai Jūsų visada lauks kaip brangių svečių.

Visi norintieji paremti "Vaiko Tėviškės Namų" steigimą Lietuvoje tai gali padaryti siųsdami aukas "Lithuanian Catholic Religious Aid" šiuo adresu: 351 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207, USA. (Reikia pažymėti, kad auka skiriama "Vaiko Tėviškės Namams").

Kun. V. Kazlauskas,
Pagalbos fondo "Vaiko Tėviškės Namai" vardu.

DVI STAMBIOS SIUNTOS

Niujorke veikianti Catholic Medical Mission Board (CMMB), glaudžiai bendradarbiaujanti su Lietuvių Katalikų Religine Šalpa, vėl paruošė dvi stambias medikamentų siuntas, pastarosiomis dienomis iškeliavusias į Lietuvą.

Antrosios siuntos vertė - $1.090.000, ją sudarė antibiotikai, polivitaminai, anti-gastritiniai ir anti-alerginiai preparatai, medicininės knygos.

Pirmosios siuntos vertė - $140.000, ją sudarė, daugiausia, kardiologiniai vaistai. Transportavimo išlaidas padengė Šalpa.

Iš viso CMMB 1991-ųjų metų bėgyje paaukojo Lietuvai medikamentų už 4,5 mln. dolerių.

LKRŠ

Europos LIETUVIS

EUROPE'S LITHUANIAN -- Lithuanian weekly

REGISTERED AS A NEWSPAPER AT THE POST OFFICE

Printed and published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, England

Tel.: 071-727 2470 Fax: 071-221 6164

Prenumeratos kaina metams: Didžiojoje Britanijoje - 23 svarai; Vokietijoje - 85 DM. Visur kitur - 30 sv.

Vienoje skilty įdėto skelbimo kaina 10 sv. už 25 mm. Didesni skelbimai atitinkamai brangiau. Už laikraštyje kieno nors spausdinamų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.

Redaguoja redakcinis kolektyvas. Vyr. redaktorius Vladas Dargis

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ir leidėjo nuomonę.

Lietuvių Kronika

KADA-KAS-KUR?

Gegužės 30-31 d.d. - į vyks uždaromasis VLIKo suvažiavimas Vilniuje.

Birželio 14 d. - 18 val. įvyks 51-mas tremtinių dienos minėjimas, Anglikonų Southwark katedroje, London Bridge.

Birželio 12-29 d.d. - Vysk. P.A. Baltakis lankysis D. Britanijoje.

Birželio 30 - liepos 4 d.d. - PLB VII-sis seimas Čikagoje, JAV.

Liepos 5 d. - Lietuvių šokių šventė Čikagoje, JAV.

Liepos 23 - rugpjūčio 1 d. - įvyks 43-ji skautų stovykla Lietuvių Sodyboje, Headley Park, Hants.

Rugpjūčio 2-9 d.d. - 39-oji Studijų Savaitė Austrijos Tirolyje.

AUKOS SPAUDAI

V. Vilkėnas - 2.50 sv.
N. Pilcher - 7.00 sv.
V. Janušauskas - 0.50 sv.
S. Reinienė - 2.00 sv.
Už aukas nuoširdžiai dėkojame

DBLS-GOS CENTRO VALDYBA 1992-93 METAMS

Balandžio 20 d. posėdyje DBLS-gos centro valdyba ir LNB-vės direktorių valdyba pasiskirstė pareigomis:

Jaras Alkis - centro valdybos pirmininkas, Vida Gasperienė - vicepirmininkė, švietimo ir kultūriniai reikalai, Vincent O'Brien - DBLS-gos sekretorius, Stasys Kasparas - iždininkas ir visuomeniniai reikalai, John Juozapavičius-Millar - finansiniai reikalai, Paul Markevičius - posėdžių sekretorius ir jaunimo reikalai, Antanas Ivanauskas - valdybos narys.

LNB-VĖS DIREKTORIŲ VALDYBA 1992-93 METAMS

Vincent O'Brien - direktorių valdybos pirmininkas ir bendrovės sekretorius, Paul Markevičius - vicepirmininkas, John Juozapavičius-Millar ir Stasys Kasparas finansiniai reikalai, J. Alkis, V. Gasperienė ir A. Ivanauskas - nariai.

VYSK. P.A. BALTAKIO VIZITACIJOS

Vysk. P.A. Baltakis atvyks į Škotiją birželio 12 d.. Susitiks ten su lietuviais birželio 14 d. Vėliau lankys Anglijos lietuvius: Manchesteryje - birželio 18 d., Bradforde - birželio 20 d., Nottinghame - birželio 21 d., Londone - birželio 28 d. Išvyksta birželio 29 d.

PAMALDOS

Bradforde - gegužės 3 d., 12.30 val.

Nottinghame - gegužės 3 d., 11.15 val. Židinyje.

Nottinghame - gegužės 10 d., 11.15 val. Židinyje.

Eccles - gegužės 10 d., 12.15 val.

Coventryje - gegužės 10 d., 14 val., Šv. Elzbietoje.

Leamington Spa - gegužės 10 d., 16 val., Šv. Petre.

Keighley - gegužės 17 d., 13 val.

PRESTONE

NARIŲ SUSIRINKIMAS

Gegužės 3 d., 14 val. šaukiamas DBLS-gos Prestono skyriaus visuotinas narių susirinkimas, kuris įvyks pas S. Macūrą, 126 Queens Rd., Preston.

Nurodytai valandai nesusirinkus, už valandos, nežiūrint susirinkusių narių skaičiaus, susirinkimas bus pravestas. Jame bus svarstomi svarbūs skyriaus likvidavimo ir kiti reikalai. Visus prašome dalyvauti.

Skyriaus valdyba

BOLTONE

PABALTIEČIŲ ŠOKIAI-KONCERTAS

Šeštadienį, gegužės 9 d., Ukrainiečių salėje, 99 Castle Street, Bolton, vietinis Baltijos Tautų Komitetas rengia pabaltiečių vakarą, šokius ir koncertą. Koncertuos "Tėviškės" ansamblio dainininkės: B. Bishop, V. Gasperienė ir J. Horwill.

Visi tautiečiai yra maloniai kviečiami į šį Baltijos Tautų vakarą.

Koncertas-šokiai prasidės 18 val. punktualiai. Įėjimas 2.50 sv.

Rengėjai

VELYKŲ VAIŠĖS

Boltono lietuviai visada stengiasi išlaikyti savo tradicijas. Nebuvo jos pamirštos ir šiais metais - balandžio 20 d., antrą Velykų dieną, visi susirinko Ukrainiečių klube pasivaišinti ir įspūdžiais pasidalinti. Švenčių nuotaiką pakėlė ilgamečio Boltono lietuviųbičiulio kan. V. Kamaičio atsilankymas.

Būtinai turiu paminėti ir Boltono šeimininkes: O. Eidukienę, S. Keturakienęir M. Pauliukonienę, kurios paruošė gražų ir skaniu maistu apkrautą velykinį stalą.

Nuoširdus ačiū joms ir visiems Velykų vaišių dalyviams.

Rengėjai

VASAROS EKSKURSIJOS Į VILNIŲ

Dėl pakilusių kainų Lietuvoje, turėjome pakeisti ekskursijų laiką:

Iš Londono Heathrow aerouosto išskrendame liepos 27 d., pirmadienį, 10.30 val. Skrisime per Varšuvą ir būsime Vilniuje 22.15 val., tos pačios dienos vakare.
Grįšime šeštadienį ir nusileisime Londone 16.10 val.

Čia skelbiamom kelionėm į Vilnių nereikia Lenkijos vizų ir nereikės Varšuvoje nakvoti.

13 DIENŲ EKSKURSIJA
Išskrendame - LIEPOS 27 d. - grįžtame - RUGPJŪČIO 8 d.
20 DIENŲ EKSKURSIJA
Išskrendame - LIEPOS 27 d. - grįžtame - RUGPJŪČIO 15 d.
27 DIENŲ EKSKURSIJA
Išskrendame - LIEPOS 27 d. - grįžtame - RUGPJŪČIO 27 d.

KELIONĖS KAINA: £259

Stengiamasi gauti didesnę grupinę nuolaidą, jeigu ją gausime - kelionės kaina bus dar mažesnė.
Draudimo kaina: dviem savaitėm £13.00, trim savaitėm £18.00, keturiom savaitėm £ 21.00

KREIPTIS:
P.V. Bulaitis, 40 Connought Ave., North Chingford, London E4 7AA Tel: 081-529 1393

GERIAUSIOS ATOSTOGOS PALANGOJE IR DRUSKININKUOSE

Gunnel Billing jums siūlo: individualias ir grupines keliones į Lietuvą; pigiausią kelionę Austrijos Airlines lėktuvais iš Londono tiesiog į Vilnių ir atgal už **£290**; 8 dienas Druskininkuose sveikatai pataisyti - kelionė ir visas išlaikymas EGLĖS viešbutyje - **£454**, o PALANGOJE - **£555**; keliones savaitgaliui arba ilgiau į Vilnių, Druskininkus ir Palangą - nuo **£364** iki **£480** ir rugpjūčio 7 d. savaitinę kelionę, kurios metu 4 dienos bus praleistos kaime, įskaitant lėktuvo bilietą, nuo **£505** iki **£580**.

GUNNEL TRAVEL SERVICES LIMITED
Hayling Cottage, Upper Street, Stratford St. Mary, Colchester, Essex, C07 6JW.
Telefonas ir Faksas: 0206 322 352.
(Pasiteiravimus ir užsakymus prašome rašyti angliškai)

Visais reikalais prašome kreiptis į Lietuvos Ambasadą Londone:
17 ESSEX VILLAS
LONDON W8
Tel.: 071-938 2481
Fax: 071-938 3329

Pranešame, kad turintys Britų pasus į Lietuvą gali įvažiuoti be vizos.

MANČESTERYJE

MOTINOS MINĖJIMAS

Gegužės 2 d., šeštadienį, 18 val., MLS klubas ir skautai rengia Motinos minėjimą. Paskaitą skaitys A. Podvoiskis, programą išpildys skautai.

Kviečiame atvykti į minėjimą, ypač laukiamos motinos.

Rengėjai

MAIRONIO MINĖJIMAS

Gegužės 23 d., šeštadienį, 18 val., DBLS-gos Mančesterio skyrius rengia MLS klube Maironio minėjimą. Paskaitą skaitys Vl. Bernatavičius. Bus meninė dalis.

Prašome gausiai dalyvauti.

DBLS-gos skyriaus valdyba

BRADFORDE

MOTINOS MINĖJIMAS

Gegužės 3 dieną, 15.30 val., Bradfordo "Vytis" klube ruošiamas Motinos dienos minėjimas.

Programoje: H. Vaineikio paskaita. Motinoms bus dalijamos gėlės.

Po programos bendra arbatėlė. Prašome visus dalyvauti.

TRŪKSTA RUBLIŲ

Užsienio spaudos agentūros informuoja, kad Lietuvoje pritrūko rublių, dėl to valdžia turi sunkumų išmokėti tarnautojams atlyginimus. Yra paskelbti kai kurie nepaprasti potvarkiai. Viename jų, pasirašytame Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio, skelbiama, kad Lietuvos deputatai, visi dirbantieji Aukščiausioje Taryboje, taip pat Tarybos pirmininkas ir jo pavaduotojai, bus paskutinieji, kurie šį mėnesį gaus atlyginimą. Algos jiems bus išmokėtos, jei liks popierinių pinigų, tik po to, kai pensininkai ir visi kiti bus gavę atlyginimus. Taip pat ir aukštiesiems valdžios pareigūnams bei tarnautojams atidėtas atlyginimų išmokėjimas. Kitu potvarkiu, gyvenamųjų butų nuomininkams leidžiama kitą mėnesį sumokėti balandžio mėnesio nuomą. Agentūros primena, kad tai nebe pirmas atvejis, kai Lietuva negauna iš Maskvos reikiamo pinigų kiekio.

NEGRĮŽTA KINIJOS STUDENTAI

Kinijos valdžia pripažino, kad dauguma į užsienio šalis pasiųstų kinų studentų nesiryžta sugrįžti atgal į tėvynę. Iš 87-ių tūkstančių kinų studentų, kuriuos Kinijos valdžia per pastaruosius dvylika metų buvo pasiuntusi studijuoti užsienyje, tiktai apie 40 tūkstančių sugrįžo į tėvynę. Visi kiti ryžosi likti užsienyje, ne tik dėl to, kad yra įsitikinę, jog užsienyje yra daugiau galimybių pasireikšti profesinėje plotmėje, bet taip pat ir todėl, kad bijo komunistinės valdžios politinių represijų. Mat, daug užsienyje studijuojančių studentų dalyvavo demonstracijose 1989-ais metais už Tienanmen demokratinį sąjūdį. Būdinga, kad didžioji dauguma kinų studentų, atsisakančių sugrįžti į Tėvynę, buvo specialiai komunistų partijos parinkti kaip ypatingai gabūs ir politiniai patikimi jaunuoliai. Jų moksliniam išsilavinimui užsienio kraštuose Kinijos valdžia yra investavusi labai daug lėšų. Dabar pasirodo, kad šis investavimas didžia dalimi Kinijai nebuvo produktyvus.

92 OLIMPIADA

Lietuvos sportininkai atkakliai ruošiasi dalyvauti olimpinėse žaidynėse Barselonoje. DBLS valdyba nutarė pravesti aukų rinkimo vajų D. Britanijoje ir tuo paremti Lietuvos sportininkus.

Centro Valdyba kreipiasi į skyrius, kitas organizacijas, visus lietuvius Britanijoje ir prašo siųsti aukas:
92 OLIMPIADA, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.

PASAULYJE

Afganistano tragedija

Sovietų Sąjungai sugriuvus, jos pastatyta ir išlaikoma Afganistano vyriausybė artėja prie galo, o kraštas - prie suirutės. Tai gali atsiliepti ir į kaimyninius kraštus: Pakistaną, Turkiją, Iraną, o taip pat ir buvusias Sovietų Sąjungos musulmonų respublikas. Toje pasaulio dalyje Afganistanas užima centrinę poziciją, todėl bijoma, jog sukilėliams laimėjus valdžią, krašte gali kilti civilinis karas. Svarbiausi du sukilėlių vadai Massoud ir Hekmatyar atstovauja priešingas musulmonų grupes, kurios kovoja su vyriausybe ir tarp savęs. Polarizuojasi ir buvusios vyriausybės kariuomenė ir vieni remia vieną pusę, o kiti - kitą. Įvykiais Afganistane taip pat domisi JTO, jos atstovas bando surasti visom pusėm priimtiną išeitį, JAV, D. Britanija ir Nepriklausomų Valstybių Sandrauga.

Agresyvi Serbija

Serbija norėdama pasilaikyti buvusios Jugoslavijos teritorijas yra įsivėlusi į kovas Bosnijoje, naujoje Vakarų pripažintoje valstybėje. Vakarai Serbijai grasina diplomatinių santykių nutraukimu, jeigu ji Bosnijoje nesusilaikys nuo karo veiksmų. JTO yra pasiuntusi dalinius į Jugoslaviją taikai palaikyti. Bet kol karo veiksmai vyksta Bosnijoje, JTO daliniai laikosi neutraliai.

Dar apie rinkimus Britanijoje

Buvusiam leiboristų partijos vadui N. Kinnock atsisakius, vyksta rinkiminė kampanija kitam partijos vadui išrinkti. Jos metu dažnai iškyla klausimas, ar leiboristų partija, jeigu nepasikeis, bent kada ateityje sugebės laimėti rinkimus. Ieškant priežasčių, kodėl leiboristai pralaimėjo rinkimus, viena jų, sakoma, buvusi ta, jog leiboristų partija remiasi paprastų darbininkų klase, kurie per konservatorių valdymo metus tapo namų savininkais, pasiturinčiais asmenimis ir balsuoja už kitas partijas.

Dėl leiboristų partijos vado vietos varžosi du asmenys: John Smith ir Bryan Gould, o vadų padėjėjais - Margaret Beckett, John Prescott ir kiti. Kraštutiniųjų, kairiųjų socialistų atstovas Ken Livingstone, leiboristų-parlamentarų tarpe nerado pakankamo pritarimo. Partijos vadui išrinkti balsų turi: 30% leiboristai-parlamentarai, 30% leiboristų partijos nariai ir 40% profesinės sąjungos.

Baltieji atstovaus negrus

Penki Pietų Afrikos Demokratų partijos nariai prisijungė prie Afrikos Tautinio Kongreso (ANC) ir atstovaus šią partiją dabartiniame parlamente. Naujuosius partijos narius pasveikino ANC pareigūnas Pallo Jordan. Naujieji nariai P. Afrikos parlamente, kaip nepriklausomi, atstovaus negrus. Pietų Afrikos Codesos sąjūdyje taip pat vyksta negrų ir baltųjų organizacijų atstovų derybos ir svarstoma nauja konstitucija, pagal kurią visi Pietų Afrikos gyventojai turės teisę balsuoti.

Turkijos kurdai

Turkijos kurdai jau seniai kovoja už tautinį suverenitetą. Jie yra apsijungę kovinėje organizacijoje PKK ir praveda teroristinę veiklą Turkijoje. Ši veikla paaštrėjo Persijos įlankos karo metu, kai viso pasaulio dėmesys buvo nukreiptas į Irake gyvenančių kurdų vargus ir Saddam Hussein vykdomą genocidą. Kurdų apsauga Irake susirūpino Vakarai ir buvo paskirta teritorija, kurios saugumą garantuoja Turkijos bazėse esantys Britų ir JAV lėktuvai. Neseniai Turkijoje lankėsi D. Britanijos užsienio reikalų ministras Douglas Hurd ir tarėsi dėl tų lėktuvų ateities. Jis taip pat pagyrė Turkijos vyriausybę ir jos vaidmenį toje pasaulio dalyje. Turkija nori įsijungti į Europos Bendruomenę.